

Detta är den sista av tre artiklar om askåterföring. Här ger några skogsägare sin syn på askåterföring.

Foto: Anders Haaker

Hans Johansson, råvaruchef, BooForssjö:

Askpant kan ge ökad askåterföring

Intresset för askåterföring är stort hos de skogsägande företagen. Men ekonomin sätter käppar i hjulen, eftersom det är billigare att deponera aska på tipp, än att använda den som en resurs. Ett förslag är att branschen själv beslutar om en "pant" vid skogsbränsleuttag, som betalas tillbaka när askan efter bränslena återförs till skogen.

◀ Hans Johansson är engagerad för att hitta lösningar som ökar återföringen av aska till skogen.

UNDER ETT PAR ÅRS TID har Skogsstyrelsen anordnat över 200 utbildningar och ett tusental andra informationsinsatser runt om i landet. Intresset för träffarna har varit bra, Skogsstyrelsen beräknar att man nått nära 20 000 personer med ökad kunskap, framför allt skogsägare.

De stora skogsägarna och skogsförvaltarna är ense om behovet av askåterföring, men man agerar lite olika och ekonomin är hela tiden med i resonemangen:

Södra

De ekonomiska aspekterna är tydliga hos skogskoncernen Södra, som via sina över 50 000 skogsägande medlemmar och Södra-koncernens olika företag producerar 4,7 miljoner kubikmeter skogsbränslen varje år.

– Under många år hoppades vi kunna starta en tillverkning av Ecofor, en produkt som skulle ha haft både vedaska från energiutvinning och grönutslam från våra pappersbruk som råvara. Ecofor var tänkt att spridas för att sluta kretsloppet till skogsbruket, berättar Södras skogsskötselchef Göran Orlander.

Men Ecofor-projektet har tills vidare lagts på is, sedan det visat sig att investeringskostnaderna för tillverkningen blev mycket högre än vad de första kalkylerna visade. Ecofor-produkten skulle ha blivit på tok för dyr, dubbelt upp jämfört med spridning av ren vedaska.

– Vi vill koppla ihop skogsbränsleuttagen med kompensationsåtgärder som askåterföring i linje med Skogsstyrelsens rekommendationer. Särskilt på hyggen där man gör uttag av grön grot och stubbar är frågan om askåterföring högaktuell. Vi hade förhoppningar om att Ecofor-projektet skulle lösa frågan kring näringskompensation, men nu tar vi nya tag med vanlig aska, säger Göran Orlander.

Inställningen till att ta vara på askan som en resurs är alltså positiv och hösten 2010 inledde Södra spridning av vanlig vedaska på skogsmarker i södra Sverige.

Sveaskog

En av de större svenska skogsägarna som återför aska till sina skogsmarker är Sveaskog.

– Vi har ett förhållningssätt till askåterföring som bygger på principen att vi vill säkerställa ett uthålligt skogsbruk, sammanfattar Sveaskogs Roger Hällestrand, som är ansvarig för frågor som rör skogens tillväxt.

Han vill inte uttrycka Sveaskogs strategi som en policy, utan som just ett ”förhållningssätt”.

– Vi följer Skogsstyrelsens rekommendationer, men dock inte i marker där askåterföring kan leda till temporära tillväxtminskningar, förklarar han.

I klartext betyder det att Sveaskog undviker askåterföring på marker där kväveinnehållet i marken är litet. Sådana förhållanden kräver att även kväve tillförs för att tillväxten inte ska minska, anser han.

Roger Hällestrand understryker dock vikten av att återföra aska till skogen för att säkerställa den långsiktiga näringsbalansen och därmed möjligheterna att ta ut skogsbränslen även i framtiden.

BooForssjö

En mindre aktör, som representerar intressen hos både energiproducenter och skogsägare (genom skogsförvaltning och huvudägarnas skogsinnehav), är BooForssjö Energi AB med huvudkontor i Katrineholm.

– Vår ståndpunkt är att man måste återföra aska till skogen minst en gång under dess omloppstid om man tar ut grot på det sätt som sker nu, berättar råvaruchefen Hans Johansson.

Företaget producerar för närvarande 1 500 ton ren trädbrensleaska som skulle kunna användas för askåterföring.

– Men det stupar på ekonomin. Det kostar oss dubbelt så mycket att återföra askan till skogen, jämfört med deponiavgift, om vi hanterar den som ett avfall.

Hans Johansson är dock engagerad för att finna lösningar som ger den ekonomiska uppmuntran som behövs för ökad återföring av aska till skogen.

Någon form av ”pant” som branschen själv väljer att deponera vid grotuttag och som sedan kommer tillbaka till företagen när askan återförs till skogen, är hans förslag på lösning. Men om detta är ett realistiskt förslag eller inte, det vågar han inte sia om. ■

Text: Mats Thorner

Aska vid Falbygden Energis anläggning i Falköping förbereds för härdning.

ENTREPRENÖRER

Det finns sex etablerade entreprenörer i Sverige som erbjuder askåterföring. De sex är: Askungen Vital AB, Markaryd, Fredrik Zabels Skogsentreprenad, Hällingsjö, Dala Skogsvitalisering AB, Falun, Steens Entreprenad, Gullspång, Tisners Entreprenad, Tibro, Stefan Svensson med Stenabo Flis AB, Österbymo.